

**Statistikdokumentation for
Landbrugs- og gartneritællingen 2016**

1 Indledning

Landbrugs- og gartneritællingen i sin nuværende form går tilbage til 1977, hvor de separate tællinger for landbrug og gartneri blev integreret i én tælling. Siden har tællingen hvert år fundet sted som en skemabaseret tælling, hvor landmanden har modtaget spørgeskemaet pr. brev med pligt til at udfylde det. Spørgeskemaet har varieret år for år, dels for at imødekomme Danmarks forpligtelser over for EU, og dels for at imødekomme nationale behov. Tællingen har vekslet mellem total- og stikprøvetællinger. Den seneste totaltælling er fra 2010.

2 Indhold

Statistikken om landbrugets struktur omfatter tal om antal bedrifter, husdyr og afgrøder fordelt efter fx størrelse og geografi.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Tællingsenheden er bedriften, og dette afspejler sig i de statistiske tabeller, hvor brugerne kan se antal bedrifter, beskæftigelse, afgrøder og husdyr fordelt efter fx størrelse og region.

For afgrøder og husdyr vises areal og antal dyr. Der vises også antal bedrifter, som dyrker afgrøden og antal bedrifter med mindst ét af pågældende dyr.

Alle variable kan i princippet krydses med hinanden, så man også kan se fx antal husdyr fordelt efter bedrifternes arealstørrelse.

Fra og med 2015 er de særlige undersøgelser med spørgsmål om produktion af gartneriprodukter blevet integreret i landbrugs- og gartneritællingen. I 2015 drejede det sig produktion af grøntsager i væksthuse og i 2016 om grøntsager på friland.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Landbrugs- og gartneritællingen skal omfatte alle bedrifter, som dyrker enten afgrøder eller har husdyr over en vis grænse, se nærmere herom i indledningen. Som følge heraf skal tællingen også omfatte virksomheder, som først og fremmest har deres aktivitet inden for andre brancher end landbrug, fx skovbrug. Tællingen skal tillige omfatte små landbrug uden CVR-nummer.

2.3 Sektordækning

Landbrug, gartneri og pelsdyravl.

2.4 Begreber og definitioner

Landbrugsbedrifter i Danmark: En bedrift er en teknisk og økonomisk enhed, som producerer landbrugsafgrøder, enten i form af husdyr eller afgrøder.

2.5 Enheder

Tællingsenheden er bedriften. En bedrift er altid identisk med et arbejdssted i Det Erhvervsstatistiske Register angivet som er aktiv med landbrug, uanset branchekoden.

2.6 Population

Populationen omfatter alle landbrugsaktive arbejdssteder i Det Erhvervsstatistiske Register.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Tællingsdagen for tællingen i 2016 er 13. maj.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

- Antal bedrifter
- Antal dyr
- Antal bedrifter med dyret
- Antal ha med en afgrøde
- Antal bedrifter, som dyrker afgrøden
- Antal beskæftigede

2.11 Referencetid

13-05-2016

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik.

Forordning (EØF) Nr. 1166/2008 af 19. november 2008.

2.14 Indberetningsbyrde

Svarbyrden er estimeret til 0,3 millioner kroner i 2012. Der foreligger ikke nogen nyere beregning.

2.15 Øvrige oplysninger

Ingen andre oplysninger.

3 Statistisk behandling

Oplysningerne indsamles gennem en årlig spørgeskemaundersøgelse, hvor landmændene udfylder skemaet på virk.dk. Indberetningerne fejlsøges for usandsynlige værdier.

Tællingen er langt de fleste år en stikprøvetælling stratificeret efter region, størrelse og bedriftstype.

3.1 Kilder

Oplysningerne kommer fra spørgeskemaer, Det Generelle Landbrugsregister (GLR), Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR), kvægregistret og oplysninger fra Dansk Pelsdyravlerforening.

Landbrugs- og gartneritællingen er næsten altid en stikprøvetælling. I 2016 var stikprøven på 15.000 bedrifter svarende til ca. 40 pct. af alle bedrifter i Danmark. Stikprøven stratificeres efter regioner, størrelse og bedriftstype (fx svinebrug, kvægbrug og agerbrug).

3.2 Indsamlingshyppighed

Tællingen er årlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Landmanden indberetter oplysningerne på <http://www.Virk.dk>.

Her kan man finde oplysninger om tællingen: [Oplysningsside](#).

3.4 Datavalidering

Statistikken gennemgår en fejlsøgning, som kan beskrives i tre forskellige faser:

1. Ved online-indberetningen sikres, at alle spørgsmål er besvaret. Det kan eventuelt være ved ja/nej spørgsmål, hvor man fx svarer nej til, at man har husdyr på sin bedrift.
2. I næste fase behandles de indkomne besvarelser, hvor hvert spørgsmål underkastes en sandsynlighedskontrol. Fejl rettes øjeblikkeligt, i nogle tilfælde efter telefonisk kontakt til landmanden.
3. I sidste fase undersøges de opregnede tal på regionsniveau, og ekstreme udviklinger udses i form af store stigninger eller store fald. Her vil det ofte være muligt at finde nogle få, men grove fejl, som man af den ene eller anden grund har overset i de to første faser.

3.5 Databehandling

Statistikken gennemgår en fejlsøgning, som kan beskrives i tre forskellige faser:

1. Ved online-indberetningen sikres, at alle spørgsmål er besvaret. Det kan eventuelt være ved ja/nej spørgsmål, hvor man fx svarer nej til, at man har husdyr på sin bedrift.
2. I næste fase behandles de indkomne besvarelser, hvor hvert spørgsmål underkastes en sandsynlighedskontrol. Fejl rettes øjeblikkeligt, i nogle tilfælde efter telefonisk kontakt til landmanden.
3. I sidste fase undersøges de opregnede tal på regionsniveau, og ekstreme udviklinger udses i form af store stigninger eller store fald. Her vil det ofte være muligt at finde nogle få, men grove fejl, som man af den ene eller anden grund har overset i de to første faser.

Opregningen finder sted ved at ramme visse kendte måltotaler:

- Antal landbrugsbedrifter og areal fordelt efter størrelse ud fra landmændenes ansøgninger om landbrugsstøtte (ordningen vedrørende enkeltbetaling).
- Antal svin ud fra svinetællingerne i april og juli samme år.
- Antal pelsdyr og bedrifter med pelsdyr ud fra oplysninger fra Dansk Pelsdyravlerforening.

Ved bortfald udgår bedriften af stikprøven, og opregningen hæves tilsvarende for det pågældende stratum. Der regnes med et bortfald på 5-10 pct., i 2016 var bortfaldet 6 pct.

Imputering ved landbrugs- og gartneritællingen forekommer som regel ikke. Når det alligevel er tilfældet er metoden at finde en donor-bedrift, som har besvaret det pågældende spørgsmål, og som minder mest muligt om bedriften med en manglende besvarelse. Et eksempel er forbrug af vand til markvanding, hvor der findes en bedrift i samme region og med nogenlunde samme type af grøder. Forbrug af vand er ikke omfattet af tællingen hvert år.

3.6 Korrektion

Der foretages ikke korrektioner ud over, hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Hovedindtrykket er stor tilfredshed blandt brugerne, men mange har ønsker om tal efter kommuner.

Brugerne er især EU, organisationer og ministerierne.

4.1 Brugerbehov

Landbrugs- og gartneritællingen opfylder et generelt behov for en strukturbelysende statistik om det danske landbrug, hvor erhvervet belyses efter størrelse, geografi, bedriftsform og en række andre forhold.

Landbrugsstatistik er dog ikke blot erhvervsstatistik, men også miljøstatistik, og landbrugs- og gartneritællingen belyser tillige husdyrbestanden og arealanvendelsen i landbruget.

Brugerne er især EU, ministerierne, landbrugets organisationer, men også studerende og interesserede borgere i bred almindelighed.

For EU gælder det, at statistikken bruges til planlægning af den fælles landbrugspolitik.

Fra mange brugeres side er der et ønske om tal efter kommuner. Dette behov kan imidlertid kun opfyldes, for de år, hvor vi har totaltællinger. Ved stikprøvetællinger kan der ikke udarbejdes kommunale tal på et pålideligt niveau. De seneste totaltællinger fandt sted i 2010 og 1999. Den næste vil antageligt finde sted i 2020.

4.2 Brugertilfredshed

Statistikken diskuteres på møder i Brugerudvalget for fødevarestatistik. Medlemmerne kan både stille forslag til nye spørgsmål til spørgeskemaet og til nye statistiske tabeller til offentliggørelse.

Brugerudvalget består af de centrale brugere af statistikken med repræsentanter fra landbrugets og fiskeriets organisationer, Fødevareministeriet og forskningsinstitutioner.

Hovedindtrykket er, at de fleste brugere er tilfredse med statistikken, men der er ofte ønsker om flere og mere detaljerede regionale tal med tal efter kommuner og desuden mere statistik om landbrug-miljø.

4.3 Fuldstændighed af data

Tællingen lever op til kravene i EU-forordning 1166/2008.

5 Præcision og pålidelighed

Præcisionen varierer for de enkelte variable i statistikken. Præcisionen er således størst for det samlede dyrkede areal og bliver mindre præcist, når man ser på specifikke afgrøder, især afgrøder, som kun få landbrug dyrker. Ligeledes er sikkerheden på tallene bedst for husdyr, som mange landbrug har, først og fremmest kvæg.

5.1 Samlet præcision

Dækningsgrad: Populationen omfatter alle aktive landbrug i Danmark, og er integreret i Det Erhvervsstatistiske Register (ESR), som føres af Danmarks Statistik. For at sikre, at populationen er aktuel foretager Danmarks Statistik jævnligt samkørsler med Det Generelle Landbrugsregister (GLR) og Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR). Antagelsen er, at hvis en bedrift søger om enkelteltbetaling (tidligere hektarstøtte) eller anmelder husdyr til CHR, så er den også aktiv inden for landbrug, og bør derfor markeres som landbrugsaktiv i Danmarks Statistiks register. Stikprøven udvælges så den størst mulige sikkerhed opnås på landbrugsareal, svin, kvæg, pelsdyr og standardoutput. Bedrifterne inddeles i grupper - strata - efter typologi og størrelse på standardoutput. Ved tællingen i 2011 var der 180 strata og i 2012 224. Bedrifter som forud for tællingen vides at være specialiseret i gartneri eller fjerkræ udtages totalt. Generelt gælder, at jo større en bedrift er, jo større er sandsynligheden for, at den bliver udvalgt. Spørgsmål om afgrøder indhentes fra systemet for enkeltbetaling, GLR, som føres af Fødevarerministeriet. Når en landmand søger om enkeltbetaling skal han specificere sine afgrøder omhyggeligt. GLR må derfor antages at være en særdeles pålidelig kilde. Spørgsmål om kvæg indhentes fra CHR og pelsdyr fra Dansk Pelsdyravlerforening. For begge disse husdyr gælder, at landmanden på spørgeskemaet tilkendegiver om han har kvæg eller pelsdyr, og for bedrifter, hvor svaret er ja, hentes oplysninger om bestand fra henholdsvis CHR og Dansk Pelsdyravlerforening.

Der kan på grund af de mange tællingsvariable ikke angives ét samlet tal for usikkerheden, men alene nogle eksempler vist her med den relative spredning:

- Samlet dyrket areal, hektar: 0,6 pct.
- Areal med vinterhvede, hektar: 1,1 pct.
- Vårhvede, hektar: 5,8 pct.
- Jordbær, hektar: 15,9 pct.
- Kvæg, antal dyr: 0,9 pct.
- Svin, antal dyr, 1,3 pct.
- Får i alt, 10,4 pct.
- Mink, 3,2 pct.

Visse tal oplyses ofte som runde tal, fx 12.000 kyllinger. Der er imidlertid ikke grund til at antage, at der skulle være nogen systematisk over- eller undervurdering i tallene. Landmænd kan glemme at besvare visse spørgsmål. Det er vanskeligt at kontrollere, når det gælder mindre betydende husdyr som fx får, geder og heste. Spørgsmål om arbejdstid for landmanden og medarbejdende ægtefælle kan være vanskelige at besvare for deltidslandmænd.

5.2 Stikprøveusikkerhed

- Samlet dyrket areal, hektar: 0,6 pct.
- Areal med vinterhvede, hektar: 1,1 pct.
- Vårhvede, hektar: 5,8 pct.
- Jordbær, hektar: 15,9 pct.
- Kvæg, antal dyr: 0,9 pct.
- Svin, antal dyr, 1,3 pct.
- Får i alt, 10,4 pct.
- Mink, 3,2 pct.

5.3 Anden usikkerhed

- Dækningsfejl må antages at være beskednei. Det Erhvervsstatistiske Register (ESR) indeholder oplysninger om alle landbrugsbedrifter i Danmark. Enheden er arbejdsstedet. Der gøres et stort arbejde for at sikre, at der all virksomheder af betydning med landbrug, som er indeholdt i ESR, landbrug. Blandt andet udnytter Danmarks Statistik oplysninger administrative registre om landbrug.
- Overdækning: 1.474 bedrifter i 2016
- Målingsfej: 1,1 pct. for afgrøder
- Bortfald: 6 pct. i 2016

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Kvaliteten af landbrugs- og gartneritællingen må antages at være god af følgende grunde:

- Stikprøven er forholdsvis stor, og ligger på mellem 25-35 pct.
- Stikprøven stratificeres efter størrelse, region og bedriftstype. Det betyder fx, at langt de fleste store svinebedrifter er medtaget i tællingen.
- Hver besvarelse underkastes en omhyggelig fejlsøgning og kontrol.
- Bortfaldet er lille, 5-10 pct. Det tilstræbes, at bortfaldet bliver endnu mindre for store bedrifter, fx med telefonisk rykning.

Tællingen er naturligvis underkastet en stikprøveusikkerhed. Denne usikkerhed er størst for husdyr og afgrøder, som kun få bedrifter har, fx får og jordbær, og mindre for hyppigt forekommende husdyr og afgrøder, fx kvæg og vinterhvede.

Eksempler på usikkerheden ved landbrugs- og gartneritællingen:

- Samlet dyrket areal, hektar: 0,6 pct.
- Areal med vinterhvede, hektar: 1,1 pct.
- Vårhvede, hektar: 5,8 pct.
- Jordbær, hektar: 15,9 pct.
- Kvæg, antal dyr: 0,9 pct.
- Svin, antal dyr, 1,3 pct.
- Får i alt, 10,4 pct.
- Mink, 3,2 pct.

Dækningen antages også at være god grundet hyppige samkørsler med GLR og CHR.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

I de senere år har der kun været udarbejdet endelige tal. Som noget ekstraordinært gennemførte Danmarks Statistik en revision af 2005-tællingen.

6 Aktualitet og punktlighed

Tællingen offentliggøres ca. 9-12 måneder efter tællingsdagen. Forskellen skyldes, at tællingen varierer i omfang fra år til år, både i henseende til spørgeskema og stikprøvestørrelse.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Der er ingen foreløbig opgørelse.

6.2 Publikationspunktlighed

Som planlagt.

7 Sammenlignelighed

Tællingen er næsten fuldt ud sammenlignelig fra og med 1982. Der er også en meget høj grad af sammenlignelighed med andre europæiske lande, især EU-landene. Mellem 2009 og 2010 sker der dog et mindre brud i sammenligneligheden, idet statistikken fra og med 2010 medtager et antal små bedrifter og desuden bedrifter med pelsdyr. Det betyder, at antallet af bedrifter i 2010 er ca. 1.200 større, end det ellers ville have været.

7.1 International sammenlignelighed

Siden 2010 har alle EU's medlemslande benyttet den samme nedre grænse for medtagelse af bedrifter ved strukturtællinger i landbruget. Det gør, at der er meget stor sammenlignelighed mellem landene. Danmark medtager bedrifter med pelsdyr, og det gør ingen af de andre EU-lande. Der er i Danmark ca. 800 bedrifter med pelsdyr, som ikke har nogen anden form for landbrug, hverken andre husdyr eller afgrøder.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er næsten fuldt ud sammenlignelig fra 1982 og fremefter.

Følgende tællinger har været totaltællinger: 1977-83, 1985, 1987, 1989, 1999 og 2010. Følgende tællinger har været stikprøvetællinger: 1984, 1986, 1988, 1990-98, 2000-2009 og 2011-16.

Den næste totaltælling vil antageligt finde sted i 2020.

Typisk har stikprøven været ganske stor med deltagelse af ca. 20-35 pct. af bedrifterne, i 2003, 2005 og 2007 endda ca. 50 pct.

Tællingerne har altid opereret med en nedre tærskel, så meget små bedrifter udelukkes fra tællingen. Denne tærskel har Danmarks Statistik revideret gennem årene:

- 1977-1982: Tællingerne omfattede alle bedrifter med mindst 0,5 ha eller mindst en produktion med en værdi svarende til 0,5 ha med byg.
- 1983-1994: Tællingerne omfattede bedrifter med mindst 5,0 ha eller mindst 3.000 euro i standarddækningsbidrag målt i 1985-priser.
- 1995-2009: Tællingerne omfattede bedrifter med mindst 5,0 ha eller mindst 4.000 euro i standarddækningsbidrag målt i 1990 eller 1995-priser.

Fra 2010 gennemførte Eurostat i samarbejde med medlemslandene en harmonisering af tærsklerne for medtagelse af bedrifter i tællingen. Disse tærskler er beskrevet i forordning 1166/2008 i Bilag II. Der er tale om minimumskrav, som kan suppleres med strengere nationale krav.

Danmarks Statistik medtager herefter alle bedrifter, som opfylder blot én af følgende betingelser:

1. Et dyrket areal på mindst 5,0 ha
2. Et standardoutput på mindst 7.500 euro
3. Frugt, bær og planteskole på mindst 1,0 ha
4. Grøntsager og jordbær på mindst 0,5 ha
5. Væksthus og champignon på mindst 1.000 kvadratmeter
6. Mindst 10 stk. kvæg
7. Mindst 50 svin
8. Mindst 10 søer
9. Mindst 20 får
10. Mindst 20 geder
11. Mindst 1.000 stk. fjerkræ
12. Mindst 40 pelsdyr

Fra og med 2010 har Danmarks Statistik medtaget bedrifter med pelsdyr i landbrugs- og gartneritællingen.

Disse nye grænser for medtagelse af bedrifter ved landbrugs- og gartneritællingen betyder, at antallet af bedrifter i 2010 er ca. 1.200 større end det ville have været med den gamle grænse på mindst 5,0 ha eller mindst 4.000 euro i standarddækningsbidrag.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Ikke relevant for denne statistik.

7.4 Intern konsistens

For hver tælling samles alle indkomne besvarelser i ét tællingsregister med alle tællingsvariable omfattet af tællingen. Der er én og kun én opregningsfaktor pr. bedrift, som vedrører alle tællingsvariable. Der kan derfor ikke forekomme nogen inkonsistens.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken, Nyt Fra Danmarks Statistik, Statistisk tiårsoversigt, Statistisk Årbog samt i temapublikation.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

[Nyt fra Danmarks Statistik](#)

8.5 Publikationer

[Temapublikation](#)

8.6 Statistikbanken

- [Bedrifter](#)
- [Arbejdskraft](#)
- [Afgroder](#)
- [Husdyr](#)

8.7 Adgang til mikrodata

For hver tælling dannes et endeligt tællingsregister med alle bedrifter, som deltog i tællingen. Kun autoriserede medarbejdere i Danmarks Statistik har adgang til disse tællingsregistre, da de indeholder fortrolige data. Tællingerne leveres dog i elektronisk form til Statens Arkiver. Landbrugs- og gartneritællingerne for følgende år er leveret til Statens Arkiver: 1985 og 1989-2013. Tællingerne leveres til Eurostat i henhold til forordninger vedrørende struktur-tællinger i landbruget. Data leveres som individuelle data, men i anonym form. Eurostat er forpligtet til at behandle disse oplysninger strengt fortroligt, hvor kun få medarbejdere har autorisation til data. Danmarks Statistik har ud fra denne ordning leveret landbrugs- gartneritællingerne til Eurostat for disse år: 1989, 1993, 1995, 1997, 1999, 2003, 2005, 2007, 2010, 2011 og 2013. Endelig kan forskere få adgang til anonymiserede mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

I henhold til Danmarks Statistiks [datafortrolighedspolitik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Ved udarbejdelse af statistiske tabeller tilstræbes, at ingen tabelceller indeholder meget få bedrifter. Det gør, at fx visse fordelinger efter størrelse på antal dyr kun vises for hele landet og ikke for regioner og landsdele.

8.11 Reference til metodedokumenter

Se diverse tekstafsnit i årspublikationen:

[Årspublikation](#)

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv. Den statistikansvarlige er Karsten Larsen, tlf. 39 17 33 78, e-mail: kkl@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Erhvervsstatistik, Fødevareerhverv

9.3 Kontaktpersonens navn

Karsten Larsen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

kk1@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 78

9.8 Faxnummer

39 17 39 99